

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Baracz Vilmos jogtanácsos (....) által képviselt felperes neve (7100 Szekszárd, Tanya u. 4.) felperesnek, a dr. Sándor P. Tibor ügyvéd (....) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 14. napján kelt, 19.P.25.444/2008/11. sorszámú ítélete ellen a felperes 12. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes köteles az alperesnek 15 napon belül 12 500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget megfizetni.

Megállapítja, hogy a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a felperes keresetét és kötelezte 20 000 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt 21 000 forint kereseti illetéket a felperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ismertette, hogy a felperesi szakszervezetet 2004. szeptember 30-án vették fel az alperesi szakszervezeti szövetségbe. A felperes több esetben kifogásolta, hogy az alperes gazdasági ügyvivője és az alperes által létrehozott Kft. ügyvezetője egy és ugyanaz a személy. A felperes részéről szóvá tették az alperesi szakszervezeti szövetség debreceni székházának 2006. évi eladását is, mert az erről kapott tájékoztatást nem találták kielégítőnek. 2008. június 8-án kérték a székházeladással kapcsolatos iratokba betekintést, amelyre az alperes elnöke, Palkovics Imre a 2008. június 18-ai levelében úgy válaszolt, hogy az nem felel meg az iratkezelési szabályzatban foglaltaknak. Azt is közölte, hogy az iratok nem is állnak rendelkezésre, mert azokat az ügyészség vizsgálat céljából elvitte. A felperes főtitkára azt közölte, hogy az ügyészség csak iratmásolatokat vitt magával.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a peres felek viszonya fokozatosan elmérgesedett: a felperes részéről ügyészségi vizsgálatot kezdeményeztek, illetve több alperesi határozatot bíróság előtt is megtámadtak. A Fővárosi Bíróság 8.P.22.824/2008/26. számú ítéletével az alperesnek a 2007. március 30-án tartott rendkívüli választmányi ülésen hozott határozatait megsemmisítette és ezt az ítéletet a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.668/2009/4. számú ítéletével helybenhagyta. A Fővárosi Bíróság 29.P.23.739/2008/20. számú határozatával a 2008. május 31-ei választmányi ülés határozatait semmisítette meg, amely ítéletet a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.767/2010/5. számú ítéletével ugyancsak helybenhagyta.

Az alperesi szakszervezeti szövetség szövetségi tanácsa a felperesi tagszervezetet a szövetség tagjai közül kizárta. A felperes a kizárásra vonatkozó határozatot bíróság előtt megtámadta.

Az elsőfokú bíróság ismertette a felperes keresetét, amely annak megállapítására irányult, hogy az alperes azzal, hogy nem tett eleget a felperes irat-betekintési kérelmének, megsértette a felperesnek az alperes gazdálkodási adatai megismeréséhez fűződő jogát. Kérte továbbá annak megállapítását is, hogy a juttatott ingatlanvagyon részét képező debreceni székház eladással kapcsolatos iratok bemutatásának elmaradása megsértette a gyülekezési (helyesen: az egyesülési) jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) 2. § (2) bekezdését és az alperes vezetésének ez a magatartása sértette a tagszervezetek demokratikus önkormányzati elven alapuló működését is, továbbá nem segítette elő a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését. Azt is kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, miszerint az alperesnek, mint szervezetnek a gazdasági ügyvivő és a MOSZ Kft. ügyvezetését illető összeférhetetlenségét is.

Az alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte, mert jogi álláspontja szerint a felperesi szervezet a kereset benyújtásakor már nem volt az alperes tagja. Indítványozta az eljárás felfüggesztését is mindaddig, amíg a tagsági viszony fennállásáról nem hoznak jogerős döntést. Érdemi védekezése szerint nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait.

Az elsőfokú bíróság ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 7. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, 3. § (1) bekezdését, az Etv. 1. §-át, 2. § (1)-(3) bekezdéseit, 3. § (1) bekezdését, 6. § (1) bekezdését, 9. §-át, 10. § (1) és (2) bekezdését, 13. §-át, 14. § (1) bekezdését, 17. § (1)-(2) bekezdését és 18. §-át.

Ismertette továbbá a Ptk. 64. §-ának és 75. §-ának rendelkezéseit, valamint az 1993. évi XXXI. Törvénnyel a magyar jog közvetlen részévé tett Európai Emberi Jogi Egyezmény 11. cikk (1) és (2) pontját, valamint az 1976. évi VIII. törvénnyel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezség okmányának 22. cikk (1) és (2) pontját, továbbá a Pp. 3. § (5) bekezdését, 4. § (1) bekezdését, 163. § (1)-(3) bekezdéseit, 164. § (1) bekezdését és 206. § (1) bekezdését. Részletesen ismertette továbbá az alperes alapszabályát is.

A jogvita eldöntése körében elsődlegesen a per megszüntetésére irányuló alperesi kérelem megalapozottságát vizsgálta és e körben rögzítette, hogy nem konkrét határozat megtámadásáról volt szó, hanem a felperes személyiségi jogát sértő magatartást állított abban az időszakban, amikor a tagsági viszonya az alperesben ténylegesen fennállt. Szükségesnek tartotta rögzíteni azt is, hogy a tagsági jogviszony megszüntetése vonatkozásában a felperes perlési jogosultsága mindenképp fennállt, a keresetlevelet a bíróság be is fogadta és a pert tárgyalja az idézett alapszabályi rendelkezés ismeretében is. Az ettől eltérő értelmezés oda vezetne, hogy egy kizárt szervezet a kizáró határozatot meg sem támadhatná, ami nyilvánvalóan ellentétes a jogszabály céljával és rendeltetésével. A jelen esetben személyiségi jogi igényről van szó, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a keresetindításnak nem előkérdése a tagsági viszony fennállása vagy fenn nem állása.

Érdemben azonban a felperes egyik kereseti kérelmét sem találta alaposnak. Kifejtette, hogy a személyiségi jog jogintézménye nem hivatott az egyesületek belső életének szabályozására és az egyértelmű bírói gyakorlat szerint a személyiségi jognak a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva eleve nem alkalmas bármely más jogterületre tartozó jogviták eldöntésére vagy véleményezésére. Az alapszabály esetleges megsértése esetén az adott körben az egyesületekre vonatkozó speciális rendelkezéseket kell alkalmazni. A jogszabály által lehetővé tett megoldás az, amit a felperes egyébként is gyakorolt, vagyis hogy az ügyészséghez fordult törvényességi vizsgálat lefolytatása végett.

Rámutatott arra is, hogy nem személyiségi jogi kérdés annak eldöntése, hogy az alperesi szakszervezeti szövetség működése mennyiben tekinthető demokratikusnak. A személyhez fűződő jogok kiterjedt gyakorlata sem ismert olyan nevesíthető személyiségi jogot, amely önmagában a működés demokratizmusának megítélésére adhatna alapot.

A bíróság kitért arra is, hogy a Pp. 123. §-ában foglaltak alapján nem állnak fenn annak a megállapításra irányuló kereseti kérelemnek a feltételei sem, amely Baumgartner Lajos kettős pozíciójának megítélésére vonatkozik.

A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte perköltség viselésére, míg a kereseti illetékről az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Fellebbezésében részletezte a tényállást, és annak alapján változatlanul kérte a 2008. május 30-ai és 31-ei választmányi ülés okán a dokumentáció meghatározott elemeinek rendelkezésre bocsátását.

Idézte az alperesi Alapszabály II/2. pontját és hangsúlyozta, hogy amennyiben az alperes irat-betekintési szabályzata valóban 2005. december 5-én keletkezett, akkor az alperes az Etv. hivatkozott rendelkezéseit és a saját belső szabályzatában foglaltakat is megsértette.

Hangsúlyozta, hogy az alperes rosszhiszemű magatartást tanúsított, amikor a főügyészégi vizsgálatra hivatkozással nem szolgáltatta ki betekintésre az eredeti iratpéldányokat.

Kifejtette, hogy közvetett tulajdonosi jogosultsággal rendelkezik a MOSZ ingatlanai felett. Az alperes a társadalmi szervezetek által használt állami tulajdonú ingatlanok jogi helyzetének rendezéséről szóló 1997. évi CXLII. törvény 7. § (1) bekezdése értelmében a debreceni ingatlan elidegenítéséről a fennálló tilalom okán nem is dönthetett volna. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperes az ingatlanértékesítési tevékenységét ellenőrizetlen módon folytatta.

Megismételte a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (új Gt.) 21. § (3) bekezdésére, 22. § (2) bekezdésére hivatkozással az összeférhetetlenségre vonatkozó jogi álláspontját is.

Összefoglalva hangsúlyozta, hogy jogszabálysértően járt el az elsőfokú bíróság, amikor a kereseti kérelemben foglaltakat érdemben nem tárgyalta, a felperesnek az iratkezelési szabályzat keletkezési idejére vonatkozó bizonyítási indítványait nem fogadta be annak ellenére, hogy a Pp. 23. § (1) bekezdés fb) pontja szerint a cégnek nem minősülő szervezetekkel kapcsolatos perek közül a szervezetek és tagjaik közötti per a megyei bíróságok hatáskörébe tartozik.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme érdemben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, de kiemelte, hogy a felperes azért indított személyiségi jogi pert, mert az alperes alapszabálya szerint a kizárt tag a kizárás ténye folytán nem gyakorolhatta tagsági jogait.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság nem látott okot az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására, ezért érdemben döntött. Egyetértve az alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakkal, úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a teljeskörűen feltárt tényállás alapján a helytállóan ismertetett jogszabályok szerint érdemben helyes döntést hozott. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőkre mutat rá.

Az elsőfokú bíróság részletezte az Etv. vonatkozó rendelkezéseit és meggyőzően fejtette ki azt is, hogy a bírói gyakorlat szerint a társadalmi szervezet (és így az alperes is) a törvényes keretek között maga jogosult a működésének szabályait és e szabályok megsértésének jogkövetkezményeit meghatározni (BH1997. 250.).

Ennek jogszabályi alapja az Etv. 6. § (1) bekezdéséből vezethető le, amely kimondja, hogy a társadalmi szervezet alapszabálya az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.

Azt, hogy tag-szervezet vagy a kizárt tag milyen jogosítványokkal rendelkezik abban az esetben, ha úgy véli, hogy a szervezet jogsértő módon járt el, amikor elzárta őt a gazdálkodási adatok megismerésétől vagy nem segítette elő a tagok jogainak érvényesülését, vagy akár a vezetője összeférhetetlenségi helyzetbe került, és mindezekkel megsértette a demokratikus működés követelményét, a társadalmi szervezet belső autonómiájának elvéből következően kizárólag az Etv. rendelkezései alapján lehet és kell meghatározni.

Az Etv. 10. § (1) bekezdése értelmében a társadalmi szervezet valamely szervének törvénysértő határozatát bármely tag - a tudomására jutástól számított 30 napon belül - a bíróság előtt megtámadhatja. A 16. § (2) bekezdése alapján a bíróság az ügyész keresete alapján megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat hozatalát rendelheti el [a) pont]; a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a társadalmi szervezet legfelsőbb szervét [b) pont]; ha a társadalmi szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, tevékenységét felfüggesztheti, ellenőrzésére felügyelőbiztost rendelhet ki [c) pont]; felosztatja a társadalmi szervezetet, ha annak működése a 2. § (2) bekezdésébe ütközik [d) pont]; valamint megállapítja a társadalmi szervezet megszűnését, ha legalább egy éve nem működik vagy tagjainak száma tartósan az e törvény által megkívánt létszám alatt van [e) pont].

A felperesnek is az előbb említett két jogi lehetőség állt rendelkezésére - amelyeket igénybe is vett - nevezetesen, hogy a sérelmezett határozatot a bíróság előtt megtámadja, illetve az ügyészség törvényességi eljárását kezdeményezze. Ezekben a jogi lehetőségeken túlmenő jogi eszköz nem áll a felperes rendelkezésére.

Az elsőfokú bíróság tehát helyesen fejtette ki, hogy a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló eljárás nem alkalmas a más jogterületre vonatkozó vagy más jogkövetkezmények alkalmazhatóságát kiváltó jogvita eldöntésére.

Ennek ellenére körültekintően vizsgálta, hogy az alperes részéről megállapítható-e a személyhez fűződő jog megsértése, és jutott - megalapozottan - arra a következtetésre, hogy ilyen sérelem sem valósult meg.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a személyhez fűződő jog megsértése iránti igényen kívül „általában” sincs helye jogsértés megállapítására irányuló keresetnek, mivel nem valósultak meg a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában írt konjunktív feltételei, a jogvédelem szükségessége és a marasztalási kereset kizártsága.

E vonatkozásban nem voltak értelmezhetők a gyűlekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (Gytv.) 1.§-ában, 2. §-ában, valamint az Etv. 1.§-ában, valamint 2. §-ában írt alkotmányos szabadságjogokra való felperesi hivatkozások sem, és ugyanez

vonatkozik az irat-betekintési igény, valamint az összeférhetetlenség vizsgálhatóságára is.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására sem volt jogszabályi lehetőség.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest perköltség viselésére kötelezte a Pp. 259. §-a szerint irányadó 78. § (1) bekezdésére, 79. § (1) bekezdésére. Az alperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint állapította meg, a 4/A. § alapján áfával növelt összegben.

Mivel a felperest az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja értelmében személyes illetékmentesség illette meg, kimondta, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli [6/1986. (VI. 26.) 13. § (1) bekezdés, 14. §].

, 2011. május 5.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: